

DISA VARIANTE TË SISTEMIT TË VENAVE MBIMËLÇIORE

SOFIKA QAMIRAMI, XHAFAER QAMIRAMI *

Summary

VARIATIONS OF HEPATO - VENOUS SYSTEM

In this dhe author has studied 50 livers preserved in 5% formaldeid where he saw the anatomy of hepatic veins and their variations. From this study has resulted that most of them were placed under hepatic fissure aspecially the median, left and right lateral respectively. Of a great interest was site of right hepatic vein which was stronger and longer and it reached almost at the lower margin of the liver.

Of interest was the site of spilling of median hepatic vein which in 46 cases was common with of left hepatic vein with a common trunk of inferior vena cava vein.

Recognition of these variations has a great role in surgical practice.

Njohja e mirë e anatomisë së mëlçisë përbën bazën thelbësore për të praktikuar me korektësi rezeksionet hepatiche nëpërmjet lidhjes brendaparenkimale të venave mbimëlçiore dhe pedunkujve glissonianë. Një njohje e tillë është arritur me studimin e arkitekturës së brendshme të mëlçisë nëpërmjet diseksionit të saj të mbajtur në formalinë, me teknikën e kyretimit (6).

Anatomia e mëlçisë mund të përshkruhet lidhur me dy aspekte të ndryshme të saj - morfologjik dhe funksional. Ndërsa anatomia morfologjike e mëlçisë është e njohur dhe përshkruar mirë në tekstet e anatomisë (3), anatomia funksionale e saj është e re, e bazuar në shpërndarjen e pedunkulit portal dhe vendosjen e venave mbimëlçiore. Përshkrimi i anatomisë funksionale ka rëndësi të veçantë, e lidhur kjo me hepatektominë tipike (Regle). Ky përshkrim është filluar nga Cautliene më 1989, duke ndjekur punën e Mc Indoe dhe Ton That Tung, Hjortjo, Counoud, Counsellier dhe Goldsmith e Woodburne (10).

Metoda dhe materiali

Duke parë rëndësinë që kanë venat mbimëlçiore në përcaktimin e ndarjes segmentale të mëlçisë, studiuam anatinë e venave mbimëlçiore në 50 mëlçi të ruajtura në tretësirë formaline, me metodën e kyretimit e filluam me venën mbimëlçiore të mesme në drejtim të së cilës kalon plasa e mesme (fisura sagitale kryesore. Kjo konsiderohet si boshti vaskular i mëlçisë (5) dhe përcakton ndarjen funksionale ndërmjet mëlçisë së majtë dhe të djathtë (6).

Venën mëlçiore të mesme e gjetëm në vendin e saj në drejtim të boshtit të plasës së mesme në 46 raste

(92%); në 3 raste (6%) ajo nuk u gjet në vendin e saj tipik, por kalonte djathtas plasës së mesme dhe derdhej me një trung të përbashkët me venën mbimëlçiore të djathtë në venën kava të poshtme. Kurse në 1 rast (2%) vena mëlçiore e mesme mungonte dhe u gjetën vetëm dy vena mbimëlçiore (e majta dhe e djathta). Pra, në këtë rast gjaku i segmentit paramedian mbledhej nga të dy venat e sipërpërmendura.

Në 46 raste (92%) vendi i derdhjes së venës mbimëlçiore të mesme ishte i përbashkët me atë të venës mbimëlçiore të majtë, me një trung të përbashkët me të, në venën kava të poshtme. Ky trung i përbashkët kishte një gjatësi mesatarisht 5 mm.

Një autor (2) e ka gjetur derdhjen e veçantë të venës mbimëlçiore të majtë nga ajo e mesme në 3 të rasteve. Ne e takuam këtë variacion në 6% të rasteve.

Vena mbimëlçiore e djathtë, që është edhe vena më e madhe e sistemit të venave mbimëlçiore, pasi mbledh gjakun e mëlçisë së djathtë që është më e vëllimshme, e zbuluam duke kyretuar në drejtim të projektimit të plasës mëlçiore të djathtë. Sipas studimit tonë në 43 raste (86%) ajo u gjet në vendin e vet të zakonshëm (tipik). Në një rast kalimi i saj ishte prapa vendndodhjes së segmentit të pasmë të pedunkulit glissonian të djathtë, kur normalisht ajo kalon përpara tij. Në 3 raste (6%) ajo kalonte majtas plasës dhe derdhej në një trung të përbashkët me venën mbimëlçiore të mesme. Ndërsa në 3 raste (6%) në të djathtë të venës mbimëlçiore të djathtë derdhej dhe një venë mbimëlçiore e vogël, drejtpërdrejtë në venën kava të poshtme.

Vena mbimëlçiore e majtë kalon në projektionin e plasës anësore të majtë. Në 46 raste (92%) ajo u gjet në drejtimin e zakonshëm të saj, në 3

* Dërguar në redaksi në 5 gusht 1990, miratuar për botim më 20 dhjetor 1990 nga Katedra e Anatomisë në Fakultetin e Mjekësisë (S.Q.), nga Instituti Kërkimor i Mjekësisë Ushtarake (Xh.Q).

Adresa për letërkëmbim: S.Demirani, Katedra e anatomisë në Fakultetin e Mjekësisë.

raste (6%) ajo kalonte më pas dhe formohej nga 2-3 degë me përmasa të vogla, që derdheshin drejtpërdrejt në venën kava të poshtme me ostiume të veçanta, ndërsa në një rast ajo kalonte nga e djathta e plasës dhe derdhej drejtpërdrejt në venën kava të poshtme pa u bashkuar me një trung me venën mbimëlçiore të majtë.

Vendderdhja evenave mbimëlçiore u verifikua duke parë ostiumet e këtyre venave në venën kava të poshtme.

Diskutim

Njohja e drejtimit të kalimit të venave mbimëlçiore si edhe derdhja e tyre në venën kava të poshtme ndihmon në përcaktimin ose më drejt në përfytyrimin e drejtimit të plasave mëlçiore, ndërmjet të cilave bëhet ndarja segmentare e mëlçisë.

Venat mbimëlçiore e mëlçisë në katër sektorë, secili prej tyre merr një pedunkul portal me një alternim midis venave mbimëlçiore dhe pedunkulit portal. Katër sektorët e individualizuar nga tre venat mbimëlçiore janë quajtur sektorë portalë (2) ose segmente (sipas anglosaksonë). Secili segment parenkimal është i pajisur me një pedunkul portal të pavarur. Lidhur me këtë, sipas anatomisë funksionale, mëlçia është e ndarë në dy mëlçi (ose hemisepare) (4), një të majtë dhe një të djathtë, që ndahen nga plasa portale kryesore, e cila quhet edhe **linea Cautli** etj. Kjo plasë shkon para mesit të shtatit të fshikës biliare, dhe pas anës së majtë të venës kava. Kjo plasë vizaton një kënd prej 75 gradësh me planin horizontal dhe të hapur nga e majta (1).

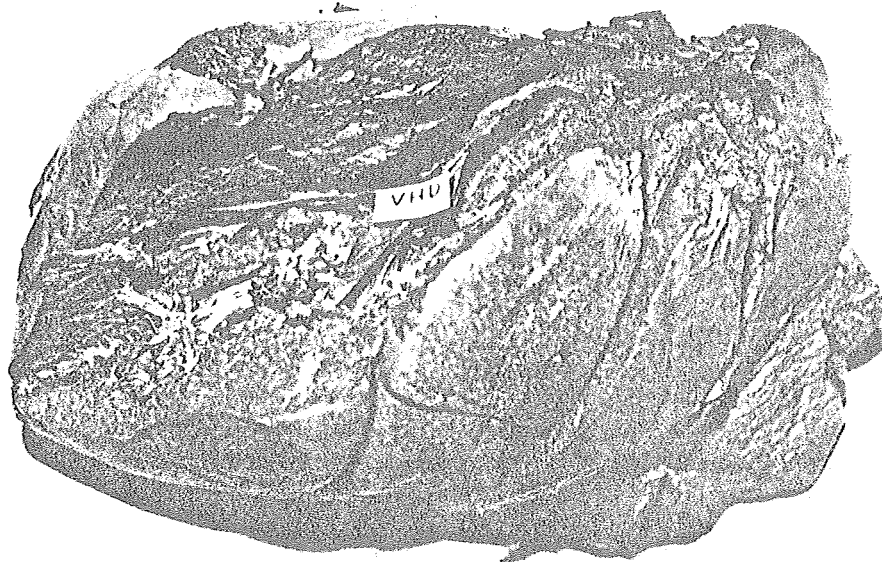
Mëlçia e djathtë dhe e majtë ndahen prej plasës portale kryesore dhe janë të pavarur për sa i përket vaskularizimit portal dhe arterial, si edhe drenazhit biliar. vena mbimëlçiore e mesme ndjek këtë plasë portale kryesore. Mëlçia e djathtë dhe e majtë janë ndarë në vetvete në dy pjesë prej plasës anësore të majtë dhe të djathtë.

Plasa portale e djathtë e ndan mëlçinë në dy sektorë: paramesor dhe pasanësor (1). Nëpër plasën portale të djathtë shkon vena mbimëlçiore e djathtë. Kjo plasë kalon 40 gradë djathtas mëlçisë në planin e saj normal në kavitetin abdominal.

Sektori pasanësor është prapa, sektori paramesor dhe plasa janë gjithmonë në një rrafsh ballor. Vendosja e përpiktë e plasës portale të djathtë nuk është e përcaktuar mirë, sepse nuk ka një pikë orientimi të jashtme (2). Ajo shtrihet në sipërfaqen e përparme të mëlçisë nga ana e përparme e saj, në mesin e largësisë që gjendet midis këndit të djathtë të mëlçisë dhe anës së djathtë të fshikës biliare, dhe nga ana e pasme drejt vendit të bashkimit të venës kava të poshtme dhe venës mëlçiore të djathtë (2). Sipas një autori (6), kjo plasë ndjek një linjë paralele me pjesën anësore të djathtë të mëlçisë tre gjisht përpara saj.

Plasa portale e majtë e ndan mëlçinë e majtë në dy sektorë: i përparmë dhe i pasmë. Kjo vendoset prapa lidhjes falsiforme dhe gjendet brenda lobit të majtë të mëlçisë, ku kalon vena mëlçiore e majtë. Skema e saj është paraqitur në figurën nr. 1.

PËRFUNDIM

Mund të thuhet se drejtimi i venave mbimëlçiore është edhe drejtimi i figurave mëlçiore, nëpërmjet të cilave përcaktohet edhe ndarja segmentare e mëlçisë (5), që shtë bazë orientuese për rezeksionet mëlçiore tipike (reglé)

Njohja e varianteve anatomike të venave mbimëlçiore, të kalimit të tyre dhe mënyrës së derdhjes në venën kava të poshtme duhet të mbahet parasysh nga kirurgët gjatë ndërhyrjeve kirurgjikale në mëlçi, për të mos u gjendur para të papriturave.

BIBLIOGRAFIA

1. **Bismuth H.** Anatomy of the liver, World J. Surgery, London, 1992, 9.
2. **Couinaud C.** Hepatic veins and their territories. Paris, 1981, 20.
3. **Llana K. e bp.** Anatomia normale e njeriut për studentët e mjekësisë. Tiranë, 1983, 56.
4. **Bochus:** Gastroenterology. Liver diseases of the hepatic blood vessels, London, 1985, 3262.
5. **Sherlock Sh.** Diseases of the liver and biliar system. Oxford-London, 1974, 220
6. **Ton That Tung:** La vatriante anatomiche dell sistema portale intrahepatiche. Edizione minerva medica stabilimento di sabizzo, 1985, 100.